



Uitspraken van de heer P. J. Yperlaan

bij de opening van de tentoonstelling
'Dorp van de Zuiderzee'

Enige dagen voordat op 28 mei 1932 de dijk werd gesloten nam ik als middelbaar scholier deel aan een excursie naar de Zuiderzeewerken.

Op het moment van dood tij sprongen enige waaghalzen over de vette keileembanken van - om het zo maar uit te drukken - Noord-Holland en Friesland, daarmee in hun ogen een historische daad verrichtend.

Er gingen met de voltooiing van de dijk ook waarden verloren: de veranderingen grepen snel en rigoureuus om zich heen. Samenlevingspatronen, woonculturen, sociale verhoudingen, bronnen van bestaan, niets bleef.

In vijf jaren tijd veranderde het zoute water van de Zuiderzee in het zoete water van het IJsselmeer, waarin allengs een heel andere fauna en flora ontstonden.

Op de keper beschouwd moet in de visie van de toenmalige bewindslieden het ontstaan worden gezocht van het Zuiderzeemuseum, meer in het bijzonder van het Buitenmuseum.

In juni 1918 was het dan zover dat in het Staatsblad de Wet tot afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee verscheen - een wet gering van omvang maar wijd van strekking.

Het sein stond op veilig voor een van de grootste en meest gedurfde ondernemingen uit onze geschiedenis, 'met de grootste kunstmatige ingreep in de door de natuur geschapen toestand, die de Nederlandse waterbouwers zich tot dusverre hadden veroorloofd'.

Boven: De heer P. J. Yperlaan opent de tentoonstelling onder toezicht van directeur Vroom. Onder: De tentoonstelling over de bouw van het Buitenmuseum is uit bouwsteigers en bekistingshout opgebouwd.



In de loop van 1978 staken de directie van het Zuiderzeemuseum en enige topambtenaren van CRM de hoofden bij elkaar: wilde men het project binnen aanvaardbare termijn kunnen afwerken, wilde continuïteit in de werkzaamheden niet telkenmale in gevaar komen, wilde men de zekerheid hebben dat de vaste ploeg aan de gang kon blijven en bovendien wilde men het project niet nog duurder laten uitvallen door confrontatie met nieuwe kostenstijgingen dan moest er een - bij wijze van spreken - onaantastbaar en financieel gegarandeerd afrondingsschema tot stand komen.

De Staatssecretaris Wallis de Vries kon bij zijn oriënterend bezoek aan het Buitenmuseum op 12 februari jongstleden - ijs, ijzel, sneeuw en mist trotserend - zijn fiat hechten aan een regeling die erin voorziet dat het werk - menselijker wijze gesproken - gereed zal zijn op 28 mei 1982.

Ik ben in de gelukkige omstandigheid geweest de vorderingen geregeld in ogenschouw te nemen en ik kan verklaren dat wat daar buitendijks wordt gecreëerd en wat daar aan resten der Flevische samenleving in originele staat zal worden geëxposeerd een indrukwekkende cultuurhistorische getuigenis zal vormen van de samenleving in de gebieden rond de voormalige Zuiderzee. Het belooft een goed beeld te worden.

Dat nochtans terwille van het toerisme en het massabezoek geen concessies aan de museale kwaliteit van de presentatie mogen worden gedaan en dat kitsch, nabootsing, kunstgrepen of geschiedvervalsing geen enkele kans zullen krijgen is het unanieme standpunt van departement en museumdirectie.

Hoewel het 'Dorp van de Zuiderzee' - op een enkel huis na - geen bewoond dorp zal worden, zal het er aan leven in de brouwerij niet ontbreken.

Door de tijden heen heeft de 'Vereniging Vrienden van het Zuiderzeemuseum' betreffende de plannen voor een buitenmuseum een bijzonder belangrijke, inspirerende en op sommige momenten zelfs beslissende rol gespeeld.